

Nordbanen blev anlagt, fik deres Ejendomme gjort værdiløse, eller noget nær, fordi de fik en Banedømming lagt lige over for Huset, og det blev der ikke givet nogen som helst Erstatning for. Spørgsmaalet ved denne Lov er imidlertid ikke, om der kan være Grund til at forlange Bidrag af Ejerne, af de private, eller ikke, da Forholdene som nævnt ikke ere saaledes, at de kunne forlanges. Spørgsmaalet er her, om man kan forlange Tilskud af Kommunerne, og der maa jeg bekræfte, hvad den ærede Ordfører sagde, at Kommunerne, som paa en nær have Nordbanen gennem deres Terrain, kunne og ville ikke give noget Tilskud. Det er man klar over, at hvis Sagen staar paa, om Kommunerne ville give Tilskud eller ikke, vilde Kommunerne sige nej til en Bane, som lægges uden Hensyn til de kommunale Interesser. Banen anlægges jo i Udantien af Sognene og Amtet, og til et saadant Anlæg give Kommunerne ikke Bidrag. Den kan ikke betjene de kommunale Interesser. Og naar man sammenligner den Egn, hvorigennem denne Bane skal gaa, med de fattige Egne i Landet, saa maa man dog erindre, at der lægges Banerne saavidt muligt tværs gennem Sognene og Amterne, saa at de forskellige Sogne, der give Tilskud, saa Fordel af Banen, nogle mere og nogle mindre, og enkelte ganske vist maatte slet ingen direkte Fordel, men Banen er alligevel i enhver Henseende en Lokalbane, der tjener de kommunale Interesser i Almindelighed. Her derimod lægges Banen saa slet som muligt, hvad de lokale Hensyn angaar, saa at jeg tror, man maa se bort fra, at enkelte private kunne have Fordel af Banen, thi Kommunerne som saadanne have ikke Fordel af den, og dem kan man derfor ikke vaaligne Bidrag. Til Slutning vil jeg talke alle, som have bidraget til, at den lille Gillelebane kan blive gennemført. Jeg tror at kunne love, at denne Bane med det første vil blive realiseret.

Bluhme: Jeg har rigtignok flere Gange ved tidligere Lejligheder talt stærkt for at saa denne Bane anlagt; men efter de Udtalelser, der nu ere faldne, synes det mig rigtignok, at der er al mulig Grund til at stemme mod den. Staten ønsker egentlig talt ikke Banen, idet det bliver en slem Konkurrencebane til den alt eksisterende Bane; det tror jeg godt, man kan gaa ud fra, og nu hørte vi af det ærede Medlem, der har en meget betydelig Indflydelse i det paagældende Amt, at Kommunerne helst ville være fri for Banen. Men naar hverken Staten eller Kommunerne ønske at

saa Banen, saa kan jeg ikke se, hvorfor vi skulle sidde her og tvinge dem til at modtage den. Naar saa dertil kommer, at det er en meget betydelig Sum, der kræves for at konstruere denne Bane, og vi endogaa høre, at det er tvivlsomt, om Beboerne i dette Amt ville være tilfredse med de betydelige Ekspropriationsomkostninger, der ubetinget ville komme til at hvile paa Statskassen, idet de mulig synes ogsaa at fordrø at saa Ekspropriation af Lufften, saa tror jeg nok, at vi komme ind paa et temmelig stærkt Skraaplan med denne Bane. Jeg kan til Sammenligning med de Forordninger, der her stilles, anføre, at der rundt omkring i andre Egne af Landet er Kommuner, der meget nødig ville bidrage til Baner, fordi de aldeles intet Udbytte have af dem men paatvinges dem af Hensyn til det almindelige Bedste. Naar de saa komme her og forlange en Bane og i mange Aar have forlangt en Bane, ja end ogsaa have tilbudt at bygge den selv, fordi den havde en saa betydelig Interesse for Egnen, og fordi de ville tjene Millioner og Millioner langs med denne Bane, saa ved jeg ikke, hvorfor man ikke skulde kunne forlange, at de rigeste Egne af Landet skulde betale de samme Tilskud til Banen, som de fattigste Egne af Landet maa betale, enten de saa have Interesse i at saa Banen eller ikke. Jeg haaber Folketinget vil fastholde sin Stilling fra tidligere Tid, at disse Egne skulde betale; thi det er altfor latterligt, at man skal sidde her hele Landet rundt og bidrage til at bygge disse Baner, og saa kommer man og nægter at betale den Smule Penge, der tvinges ud af de mindre Kommuner. Og mindre end 40,000 Kr. kan det ikke være, naar de oven i Købet skulde have baade Jord og Luft og Stjærner eksproprierede.

Ministeren for offentlige Arbejder (Fingerlev): Jeg skal ikke nægte at waaget jeg ikke let bliver forbauset i dette Ting, saa er det dog lykkeligvis det ærede Medlem for Ribe Amts 2. Valgkreds (Bluhme) at forbause mig. For det første sagde han, at Staten, repræsenteret af Regeringen, ikke ønsker denne Bane. Hvorfor skulde da Regeringen selv have fremsat Forslag om en Statsbane? (Bluhme: For de Herrers Skyld!). Nej, fordi man anser den for rigtig. Det ærede Medlem sagde, at det var en Konkurrencebane til Nordbanen. Jeg har før godtgjort, at denne Bane ingenlunde i Vængden kan bestride al Trafikken, og at den til Dels har en anden Opgave. Det ærede Medlem talte om Baner, som man nødig